

โครงการฉลากเขียว

ข้อกำหนดฉลากเขียว
บริการทำความสะอาด
(Cleaning service)

สำนักงานเลขานุการโครงการฉลากเขียว
สถาบันสิ่งแวดล้อมไทย
สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม

โครงการฉลากเขียว

ข้อกำหนดฉลากเขียว
บริการทำความสะอาด
(Cleaning service)

คณะกรรมการบริหารโครงการฉลากเขียว
อนุมัติ
2 สิงหาคม พ.ศ. 2556

สำนักงานเลขานุการโครงการฉลากเขียว
สถาบันสิ่งแวดล้อมไทย
สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม

ฉลากเขียว (green label หรือ eco-label)

“ฉลากเขียว” คือ ฉลากที่ให้กับผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพและมีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมน้อยกว่า เมื่อนำมาเปรียบเทียบกับผลิตภัณฑ์ที่ทำหน้าที่อย่างเดียวกัน

ข้อดีของการมีฉลากเขียวติดอยู่บนผลิตภัณฑ์ก็คือ ใช้เป็นเครื่องหมายให้กับผู้บริโภคทราบว่าผลิตภัณฑ์นั้นเน้นคุณค่าทางสิ่งแวดล้อม ผู้บริโภคจะได้เลือกซื้อถูกต้องตามวัตถุประสงค์ ในส่วนผู้ผลิตหรือผู้จำหน่ายจะได้รับผลประโยชน์ในแง่กำไรเนื่องจากมีการบริโภคผลิตภัณฑ์เหล่านั้นมากขึ้น ผลักดันให้ผู้ผลิตรายอื่นๆ ต้องแข่งขันกันปรับปรุงคุณภาพของสินค้าหรือบริการของตนในด้านเทคโนโลยีโดยคำนึงถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมเป็นสำคัญ ทั้งนี้เพื่อให้เกิดการยอมรับของประชาชนและส่งผลตอบแทนทางเศรษฐกิจแก่ผู้ผลิตเองในระยะยาว ฉลากเขียวจึงเป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งที่จะช่วยป้องกันรักษาธรรมชาติผ่านการผลิตและการบริโภคของประชาชน

โครงการฉลากเขียวของประเทศไทย

ฉลากเขียวเริ่มใช้เป็นการครั้งแรกในประเทศไทยเมื่อวันที่ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2520 และได้รับการตอบสนองจากผู้บริโภคชาวเยอรมันเป็นอย่างดี ปัจจุบันประเทศต่าง ๆ มากกว่า 40 ประเทศได้มีการจัดทำโครงการฉลากเขียว

สำหรับประเทศไทยคณะกรรมการนักธุรกิจเพื่อสิ่งแวดล้อมไทย (Thailand Business Council for Sustainable Development, TBCSD) ได้ริเริ่มโครงการฉลากเขียว เมื่อเดือนตุลาคม พ.ศ. 2536 และได้รับความเห็นชอบและความร่วมมือจากกระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม และองค์กรเอกชนอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ให้ปฏิบัติออกมาเป็นรูปธรรม จึงนับว่าเป็นโครงการที่เกิดจากการร่วมมือระหว่างภาครัฐบาล เอกชน และองค์กรกลางต่าง ๆ โดยมีสำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมและสถาบันสิ่งแวดล้อมไทยทำหน้าที่เป็นเลขานุการ

หลักการในการคัดเลือกผลิตภัณฑ์

- เป็นผลิตภัณฑ์ที่ใช้เพื่อการอุปโภคบริโภคทั่วไปในชีวิตประจำวัน
- คำนึงถึงผลกระทบต่อผลิตภัณฑ์ที่มีต่อสิ่งแวดล้อม และคุณประโยชน์ทางสิ่งแวดล้อมที่ได้รับเมื่อผลิตภัณฑ์นั้นถูกจำหน่ายออกสู่ตลาด
- มีวิธีการตรวจสอบที่ไม่ยุ่งยากและไม่เสียค่าใช้จ่ายสูง ในการประเมินคุณภาพของผลิตภัณฑ์ทางสิ่งแวดล้อมตามที่กำหนดไว้ในข้อกำหนด
- เป็นผลิตภัณฑ์ที่ผู้ผลิตมีทางเลือกอื่นในการผลิตที่จะทำให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมน้อยกว่า

ผลิตภัณฑ์ฉลากเขียว

ผลิตภัณฑ์ที่ได้รับการคัดเลือกให้ออกข้อกำหนดสำหรับขอรับฉลากเขียว ได้แก่

1. ผลิตภัณฑ์พลาสติกแปรรูปใหม่	2. หลอดฟลูออเรสเซนต์	3. ตู้เย็น
4. สี	5. เครื่องสุขภัณฑ์เซรามิก: โถส้วม	6. แบตเตอรี่ปลูมภูมิ
7. เครื่องปรับอากาศ	8. กระดาษ	9. สเปรย์
10. ผลิตภัณฑ์ซักผ้าที่ใช้ในที่อยู่อาศัย	11. ก้อนน้ำและอุปกรณ์ประหยัดน้ำ	12. คอมพิวเตอร์
13. เครื่องซักผ้า	14. ฉนวนกันความร้อน	15. ฉนวนยางกันความร้อน
16. มอเตอร์	17. ผ้าและผลิตภัณฑ์ทำจากผ้า	18. บริการซักน้ำและบริการซักแห้ง
19. แชมพู	20. ผลิตภัณฑ์ทำความสะอาดสำหรับถ้วยชาม	21. น้ำมันหล่อลื่น
22. เครื่องเรือนเหล็ก	23. ผลิตภัณฑ์ที่ทำจากไม้ยางพารา	24. บัลลาสต์อิเล็กทรอนิกส์
25. สบู่	26. ผลิตภัณฑ์ทำความสะอาดพื้นผิว	27. ผลิตภัณฑ์ลบคำผิด
28. เครื่องถ่ายเอกสาร	29. สถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิง	30. เครื่องเขียน
31. ตลับหมึก	32. ปุ๋ยอินทรีย์และปุ๋ยชีวภาพ	33. สีเคลือบกระเบื้องมุงหลังคา
34. โทรศัพท์มือถือ	35. เครื่องโทรสาร	36. รถยนต์นั่ง
37. เครื่องรับโทรทัศน์	38. เครื่องพิมพ์	39. เครื่องเล่น/บันทึกสัญญาณภาพและเสียง
40. แผ่นอัดสำหรับงานอาคาร ตกแต่ง
และอุตสาหกรรมเครื่องเรือน	41. กระเบื้องซีเมนต์มุงหลังคา	42. เครื่องดับเพลิงยกหัว
43. กระเบื้องดินเผา มุงหลังคา
และกระเบื้องเซรามิก มุงหลังคา	44. กระเบื้องคอนกรีตมุงหลังคา	45. แผ่นยิปซัม
46. หมึกพิมพ์	47. ท่อประปาพลาสติกประเภทพอลิเอทิลีน	48. ซีเมนต์บอร์ต
49. กระเบื้องเซรามิกปูพื้น/บุผนัง	50. หลังคาและฝ้าครอบนอกประสงค์สำหรับ
ยานพาหนะ	51. ปัมความร้อน
52. พัดลม	53. รถจักรยานยนต์	54. ยางรถจักรยานยนต์
55. ยางรถยนต์	56. วัสดุก่อผนัง	57. พรม
58. เต้าไมโครเวฟ	59. กระติกน้ำร้อนไฟฟ้า	60. หม้อหุงข้าวไฟฟ้า
61. เฟอร์นิเจอร์	62. แบตเตอรี่รถยนต์	63. เครื่องดูดฝุ่น
64. แบตเตอรี่ทุติยภูมิสำหรับการใช้งานแบบพา	65. ผลิตภัณฑ์สำเร็จรูปชุดบานประตู ชุดบาน
หน้าต่างพร้อมวงกบ	66. ดวงโคมไฟฟ้าสำหรับ
หลอดฟลูออเรสเซนต์ขั้วคู่
67. สถานีบริการเปลี่ยนถ่ายน้ำมันหล่อลื่น	68. กระจกสำหรับอาคาร
: กระจกเปลือกอาคาร	69. วัสดุตกแต่งพื้น ประเภทยาง
70. วัสดุตกแต่งพื้น ประเภทพลาสติก	71. เครื่องเป่ามือ	72. พลาสติกย่อยสลายตัวได้ทางชีวภาพ
73. วัสดุตกแต่งผนังภายใน	74. ปรับผ้านุ่ม	75. หลังคาเหล็ก
76. เตาหุงต้มในครัวเรือนใช้แก๊สปิโตรเลียมเหลว	77. ทรายยาง หมึกประทับตราและ
แท่นประทับตรา	78. กาว

ผลิตภัณฑ์ฉลากเขียว (ต่อ)

79. บริการสิ่งพิมพ์ประเภทกระดาษ	80. บริการทำความสะอาด	81. บริการจัดประชุมสัมมนาและฝึกอบรม
82. การบริการให้เช่าเครื่องถ่ายเอกสาร	83. เครื่องฉายดิจิทัล	84. กระดาษไฟฟ้า
85. เครื่องล้างจาน	86. เครื่องเป่าผม	87. ตู้แช่แสดงสินค้า
88. หลอดแอลอีดี	89. เตารีดไฟฟ้า	90. ที่นอน
91. รองเท้า		

ปัจจัยที่ใช้พิจารณาเพื่อออกข้อกำหนด

ข้อกำหนดของผลิตภัณฑ์ที่กำหนดขึ้น จะแตกต่างกันไปตามประเภทของผลิตภัณฑ์และความเสียหายของสิ่งแวดล้อมในแง่มุมต่าง ๆ ที่เกิดจากผลิตภัณฑ์นั้น ๆ โดยทั่วไปจะคำนึงถึง

- การจัดการทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุดทั้งที่เป็นทรัพยากรหมุนเวียน (renewable resources) และทรัพยากรไม่หมุนเวียน (nonrenewable resources)
- การลดภาวะมลพิษทางสิ่งแวดล้อมที่เป็นปัญหาที่สำคัญของประเทศ โดยส่งเสริมให้มีการผลิต การขนส่ง การบริโภค และการกำจัดทิ้งหลังใช้แล้วอย่างมีประสิทธิภาพ
- การนำขยะมูลฝอยทั่วไปและขยะอันตรายกลับมาใช้ซ้ำ (reuse) หรือ แปรสภาพกลับมาใช้ใหม่ (recycle)

การสมัครขอใช้ฉลากเขียว

การขอใช้ฉลากเขียวเป็นการดำเนินการด้วยความสมัครใจของผู้ผลิต ผู้จัดจำหน่าย หรือผู้ให้บริการที่ต้องการแสดงความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม ไม่มีกฎหมายบังคับ ผู้ประสงค์จะสมัครขอใช้ฉลากเขียว สามารถดูรายละเอียดได้จากคู่มือแนะนำโครงการฉลากเขียว หรือ ที่เว็บไซต์ http://www.tei.or.th/greenlabel/th_index.html

หากมีข้อสงสัยเกี่ยวกับฉลากเขียวสามารถติดต่อสอบถามได้ที่ :
 สำนักงานเลขานุการโครงการฉลากเขียว สถาบันสิ่งแวดล้อมไทย
 16/151 เมืองทองธานี ถ.บอนด์สตรีท อ. ปากเกร็ด จ. นนทบุรี 11120
 โทรศัพท์ 0-2503-3333 ต่อ 303, 306, 315, 316, 329
 โทรสาร 0-2504-4826 ถึง 8
 หรือ www.tei.or.th

คณะอนุกรรมการเทคนิคคณะที่ 17

โครงการฉลากเขียว

บริการทำความสะอาด

ประธานอนุกรรมการ

นายอิสสระ โขติบุรการ

ผู้ทรงคุณวุฒิ

อนุกรรมการ

คุณพิศมัย ลิขิตบรรณกร

ผู้ทรงคุณวุฒิ

นายวีระศักดิ์ เพ็งหลัง

ผู้แทนจากสำนักงานมาตรฐาน

นางสาวปริญญ์ จันทรัตน์

ผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม

นางมะลิ รักเปี่ยม

ผู้แทนจากสำนักงานมาตรฐาน

ผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม

นางเพ็ญศรี ทองนพคุณ

ผู้แทนจากสำนักพัฒนาอุตสาหกรรม

นางสาวนฤมล ศิริทรงธรรม

รายสาขา กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม

นางนิชาภา ยศวีร์

ผู้แทนจากสำนักงานส่งเสริม

นางสาวนวลรัสมิภา งามบรรหาร

การจัดประชุมและนิทรรศการ

(องค์การมหาชน)

รองศาสตราจารย์อุษา วิเศษสุนน

ผู้แทนจากคณะวิทยาศาสตร์

และเทคโนโลยี

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์รังสิต

นางทิพวรรณ พานิชการ

ผู้แทนจากสถาบันพัฒนาอุตสาหกรรม

นางสาวสนธิลักษณ์ สุขะสุนนท์

สิ่งทอ

อนุกรรมการ (ต่อ)

นายชัชวาล สิงห์กันต์

นางสาววิธิดา พัฒนอิสรานุกูล

ผู้แทนจากคณะสาธารณสุขศาสตร์

มหาวิทยาลัยมหิดล

นางสาวสาวิตรี พัฒน์เกิดผล

นางสาวอำไพ เวชวิฐาน

ผู้แทนจากกรมควบคุมมลพิษ

นายชัชวาล ศุภชยานนท์

นายประเวศ อรรถนิมาตย์

ผู้แทนจากสมาคมโรงแรมไทย

นายกมล รัตน์วิระกุล

นางรัชนีวรรณ รัตน์วิระกุล

ผู้แทนจากสมาคมการบริหารโรงแรมไทย

นายทองศักดิ์ สมวงศ์

ผู้แทนจากโรงแรมสมุยพาราไดซ์

เฉวง ปิชิรีสอร์ท

นางสาวธัญศร ปัญญาวุฒิ

ผู้แทนจากบ้านอัมพวา รีสอร์ท แอนด์

สปา

นายสุชาติ โอวาทวรรณสกุล

นายธนาเศรษฐ์ เปรมะไตรศักดิ์

ผู้แทนจากชมรมผู้ประกอบการรักษา

ความสะอาด

นางสาวดุขฎิ พาณิชย์พิศาล

ผู้แทนจากบริษัท คลินิกแฮร์ส เซอร์วิส

จำกัด

อนุกรรมการและเลขานุการ

ดร.ลัคนกร ประทุมรัตน์

นางสาวชฎาพร สุขแจ่ม

โครงการฉลากเขียว

สถาบันสิ่งแวดล้อมไทย

ข้อกำหนดฉลากเขียวสำหรับบริการทำความสะอาด

TGL-78-13

จัดทำโดย

คณะกรรมการเทคนิคคณะที่ 17

โครงการฉลากเขียว

1. เหตุผล

บริการทำความสะอาดเป็นงานบริการที่ทำให้อาคารสะอาดขึ้นโดยส่งพนักงานเข้าไปทำความสะอาดอาคาร ในบริการทำความสะอาดนั้นจะมีการใช้ผลิตภัณฑ์ทำความสะอาด ซึ่งอาจมีการใช้สารเคมีในปริมาณไม่เหมาะสม เช่น สารฟอรัมาลดีไฮด์ โลหะหนักและสารเคมีบางชนิดย่อยสลายได้ยากทางชีวภาพ หากรับสารเหล่านี้สู่อวัยวะอาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพหรือสารเหล่านี้เกิดการตกค้างในสิ่งแวดล้อมจะส่งผลกระทบต่อสิ่งมีชีวิตและห่วงโซ่อาหารในแหล่งน้ำและดิน รวมถึงบริการทำความสะอาดจะมีการจัดการกับขยะที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมภายในอาคาร หากมีการจัดการกับขยะดังกล่าวไม่ถูกต้องตามหลักวิชาการอาจส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมได้

ดังนั้น การกำหนดข้อกำหนดฉลากเขียวสำหรับบริการทำความสะอาดจึงมุ่งเน้นลดการใช้สารเคมีที่ย่อยสลายทางชีวภาพได้ยาก จำกัดการใช้สารเคมีที่อาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพ โดยส่งเสริมให้ใช้ผลิตภัณฑ์ทำความสะอาดที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมให้มีการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ และส่งเสริมการคัดแยกขยะเพื่อนำไปสู่กระบวนการแปรใช้ใหม่

2. ขอบเขต

บริการทำความสะอาดในข้อกำหนดฉลากเขียวฉบับนี้ครอบคลุมเฉพาะบริการรับจ้างทำความสะอาดในอาคารและบริเวณรอบอาคาร ทั้งนี้ไม่ครอบคลุมบริการทำความสะอาดกระจกภายนอกอาคารที่มีความสูงตั้งแต่ 23 เมตรขึ้นไป¹

3. บทนิยาม

บริการทำความสะอาด หมายถึง ธุรกิจการให้บริการจัดส่งพนักงานไปให้บริการทำความสะอาดยังสถานที่ของผู้ว่าจ้าง

¹ พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2543.

ผลิตภัณฑ์ทำความสะอาด หมายถึง ผลิตภัณฑ์ที่มีส่วนผสมของสารที่มีคุณสมบัติในการกำจัดความสกปรกต่างๆ²

หนังสือรับรอง (letter for declaration of compliance) หมายถึง เอกสารรับรองที่ออกโดยผู้ยื่นคำขอหรือผู้ผลิตว่าเป็นไปตามข้อกำหนดพิเศษที่ระบุอยู่ในข้อกำหนดฉลากเขียวสำหรับบริการที่ยื่นขอ

ใบรับรอง (certificate) หมายถึง เอกสารรับรองที่ออกโดยหน่วยรับรอง (Certification Body) ซึ่งหน่วยรับรองดังกล่าวต้องได้รับการรับรองจากสถาบันรับรองระบบงานของประเทศ (Accreditation Body) ที่อยู่ในข้อตกลงร่วมของ IAF (International Accreditation Forum)

ผู้มีอำนาจลงนามตามกฎหมาย หมายถึง ผู้มีอำนาจลงนามตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

4. ข้อกำหนดทั่วไป

4.1 บริการทำความสะอาดต้องเป็นไปตามเกณฑ์ข้อใดข้อหนึ่งดังนี้

4.1.1 ต้องมีการจัดทำคู่มือการปฏิบัติงาน ไว้เป็นลายลักษณ์อักษร นำไปปฏิบัติ รักษาไว้ ประเมิน และปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง โดยคู่มือการปฏิบัติงานอย่างน้อยต้องคลุมกิจกรรมดังนี้

- 1) ขั้นตอนการทำความสะอาด
- 2) ข้อปฏิบัติการบริหารจัดการสารเคมีที่ใช้ในการบริการทำความสะอาด
- 3) ขั้นตอนการจัดเก็บบำรุงรักษาและการใช้งานอุปกรณ์ทำความสะอาด
- 4) การสื่อสารข้อมูล (นำคู่มือการปฏิบัติงานสื่อสารกับพนักงานได้รับทราบ)
- 5) การฝึกอบรมและการตรวจสอบ (ฝึกอบรมพนักงานแล้วประเมินพนักงานจากการทำงานจริง)
- 6) รายงานและบันทึก (รายงานและบันทึกที่เกิดขึ้นในขั้นตอนการปฏิบัติงาน ข้อ 1)-5)

เอกสารที่ใช้ประกอบการยื่นขอรับการรับรองเครื่องหมายฉลากเขียว

ผู้ยื่นคำขอต้องยื่นเอกสารคู่มือการปฏิบัติงานที่กำหนดในข้อกำหนดทั่วไปข้อ 4.1

² ดัดแปลงจาก กรมวิทยาศาสตร์บริการ, ประมวลสารสนเทศพร้อมใช้ “ผลิตภัณฑ์ทำความสะอาด (Cleaning Products)”, 2535.

4.1.2 ต้องได้รับการรับรองระบบบริหารจัดการคุณภาพตามมาตรฐาน ISO 9001

เอกสารที่ใช้ประกอบการยื่นขอรับการรับรองเครื่องหมายฉลากเขียว

ผู้ยื่นคำขอต้องยื่นหลักฐานเป็นใบรับรองระบบบริหารจัดการคุณภาพตาม ISO 9001 จากหน่วยรับรองที่เชื่อถือได้

4.3 พนักงานทำความสะอาดต้องเป็นแรงงานที่ถูกต้องตามกฎหมาย

เอกสารที่ใช้ประกอบการยื่นขอรับการรับรองเครื่องหมายฉลากเขียว

ผู้ยื่นคำขอต้องยื่นหลักฐานที่เชื่อได้ว่าพนักงานทำความสะอาดเป็นแรงงานที่ถูกต้องตามกฎหมาย (การตรวจประเมินนั้นจะให้พิจารณาจากใบอนุญาตแรงงานและประกันสังคม)

5. ข้อกำหนดพิเศษ

5.1 พนักงานต้องได้รับการฝึกอบรมด้านการใช้ทรัพยากรที่เกี่ยวข้องกับบริการทำความสะอาดอย่างมีประสิทธิภาพ

เอกสารที่ใช้ประกอบการยื่นขอรับการรับรองเครื่องหมายฉลากเขียว

ผู้ยื่นคำขอต้องยื่นหลักฐานยืนยันการฝึกอบรมด้านการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพของพนักงาน

5.2 ผลិតภัณฑ์ทำความสะอาด

5.2.1 กรณีผลิตภัณฑ์ทำความสะอาดมีข้อกำหนดฉลากเขียวรองรับ³ ผลิตภัณฑ์ต้องได้รับการรับรองเครื่องหมายฉลากเขียว หรือ ผ่านเกณฑ์การทดสอบตามข้อกำหนดพิเศษของข้อกำหนดฉลากเขียว

เอกสารที่ใช้ประกอบการยื่นขอรับการรับรองเครื่องหมายฉลากเขียว

ผู้ยื่นคำขอต้องยื่นใบรับรองเครื่องหมายฉลากเขียวตามข้อกำหนดฉลากเขียวสำหรับผลิตภัณฑ์ทำความสะอาดที่ใช้ หรือ ยื่นผลการทดสอบที่เป็นไปตามเกณฑ์ข้อกำหนดพิเศษสำหรับผลิตภัณฑ์ทำความสะอาดที่ใช้

³ ปัจจุบันฉลากเขียวมีข้อกำหนดสำหรับผลิตภัณฑ์ทำความสะอาด ได้แก่ ผลิตภัณฑ์ซักผ้า (TGL-10-R1-10) ผลิตภัณฑ์ทำความสะอาดถ้วยชาม (TGL-19-R1-11) สบู่ (TGL-24-R1-11) ผลิตภัณฑ์ทำความสะอาดพื้นผิว (TGL-25-R1-11)

- 5.2.2 กรณีผลิตภัณฑ์ทำความสะอาดไม่มีข้อกำหนดฉลากเขียวรองรับ ผลิตภัณฑ์ต้องเป็นไปตามประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม เรื่อง บัญชีรายชื่อวัตถุอันตราย พ.ศ. 2546 “รายชื่อวัตถุอันตรายในความรับผิดชอบของสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา”⁴

เอกสารที่ใช้ประกอบการยื่นขอรับการรับรองเครื่องหมายฉลากเขียว

ผู้ยื่นคำขอต้องยื่นเอกสารดังนี้

- 1) หลักฐานที่เชื่อได้ว่าผลิตภัณฑ์เป็นไปตามประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม เรื่อง บัญชีรายชื่อวัตถุอันตราย พ.ศ. 2546 “รายชื่อวัตถุอันตรายในความรับผิดชอบของสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยารายชื่อสารที่ใช้ในผลิตภัณฑ์ทำความสะอาด”
- 2) รายชื่อของสารที่ใช้ในผลิตภัณฑ์ทำความสะอาด
- 3) MSDS (Material Safety Data Sheet) ของสารที่ใช้ในผลิตภัณฑ์ทำความสะอาด

- 5.3 มีการดำเนินการ อธิบายขั้นตอน และเสนอแนวปฏิบัติที่ชัดเจนในการจัดเก็บผลิตภัณฑ์ทำความสะอาด

เอกสารที่ใช้ประกอบการยื่นขอรับการรับรองเครื่องหมายฉลากเขียว

ผู้ยื่นคำขอต้องยื่นแผนการดำเนินการ อธิบายขั้นตอน และเสนอแนวปฏิบัติที่ชัดเจนในการจัดเก็บผลิตภัณฑ์ทำความสะอาด

- 5.4 มีการดำเนินการ อธิบายขั้นตอน และเสนอแนวปฏิบัติที่ชัดเจนในการให้พนักงานทำความสะอาดคัดแยกขยะบรรจุภัณฑ์ หรือวัสดุเหลือใช้อื่นๆ ที่เกิดขึ้นจากการบริการทำความสะอาดออกจากขยะทั่วไปที่มีอยู่ในอาคารสำนักงานอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ เพื่อนำกลับไปสู่กระบวนการแปรรูปหรือเวียนใช้ใหม่ พร้อมจัดทำรายงานผลการดำเนินการการคัดแยกขยะตามระยะเวลา (อย่างน้อย 6 เดือนครั้ง)

เอกสารที่ใช้ประกอบการยื่นขอรับการรับรองเครื่องหมายฉลากเขียว

ผู้ยื่นคำขอต้องยื่นแผนการดำเนินการ อธิบายขั้นตอน และเสนอแนวปฏิบัติที่ชัดเจนในการให้พนักงานทำความสะอาดคัดแยกขยะบรรจุภัณฑ์ หรือวัสดุเหลือใช้อื่นๆ ที่เกิดขึ้นจากการบริการทำความสะอาดออกจากขยะทั่วไปที่มีอยู่ในอาคารสำนักงานอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ เพื่อนำกลับไปสู่กระบวนการแปรรูปหรือเวียนใช้ใหม่ พร้อมจัดทำรายงานผลการดำเนินการการคัดแยกขยะตามระยะเวลา (อย่างน้อย 6 เดือนครั้ง)

⁴ รายชื่อวัตถุอันตรายในความรับผิดชอบของสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา (ตามบัญชี ก. และบัญชี ข. ท้ายประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม เรื่อง บัญชีรายชื่อวัตถุอันตราย พ.ศ. 2538 ลงวันที่ 17 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2538 แก้ไขเพิ่มเติมตามประกาศฉบับปี พ.ศ. 2546, ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2547, ฉบับที่ 3 พ.ศ. 2548 และฉบับที่ 8 พ.ศ. 2555)

6. ข้อกำหนดเกี่ยวกับการทดสอบและหนังสือรับรอง

6.1 การทดสอบ

6.1.1 ห้องปฏิบัติการต้องเป็นดังนี้

เป็นห้องปฏิบัติการของราชการ หรือ ห้องปฏิบัติการภายใต้กำกับของรัฐที่ได้รับการแต่งตั้งตามมาตรา 5 แห่งพระราชบัญญัติมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม พ.ศ. 2511 (และที่แก้ไขเพิ่มเติม) หรือ ห้องปฏิบัติการที่ได้รับการรับรองความสามารถของห้องปฏิบัติการทดสอบตามมาตรฐาน มอก. 17025 หรือ ISO/IEC 17025

6.1.2 ผลการทดสอบ

6.1.2.1 รายงานผลการทดสอบตามวิธีที่ระบุในข้อกำหนดฉลากเขียวกรณี ผู้ยื่นคำขอประสงค์ยื่นรายงานผลการทดสอบตามวิธีทดสอบอื่นที่เทียบเท่ากับวิธีที่ระบุในข้อกำหนดฉลากเขียว ผู้ยื่นคำขอต้องยื่นเอกสารดังต่อไปนี้แนบมาพร้อมกับผลการทดสอบ

- 1) เอกสารลงนามรับรองจากห้องปฏิบัติการทดสอบผลิตภัณฑ์ที่ยื่นขอว่าวิธีทดสอบนั้นสามารถเทียบเท่ากับมาตรฐานวิธีทดสอบที่ระบุในข้อกำหนดฉลากเขียว
- 2) เอกสารแสดงการเปรียบเทียบระหว่างวิธีทดสอบที่ผู้ยื่นคำขอใช้ทดสอบผลิตภัณฑ์กับวิธีทดสอบที่ระบุในข้อกำหนดฉลากเขียว

6.1.2.2 ต้องมีอายุไม่เกิน 1 ปี นับถึงวันที่ยื่นขอการรับรองเครื่องหมายฉลากเขียว

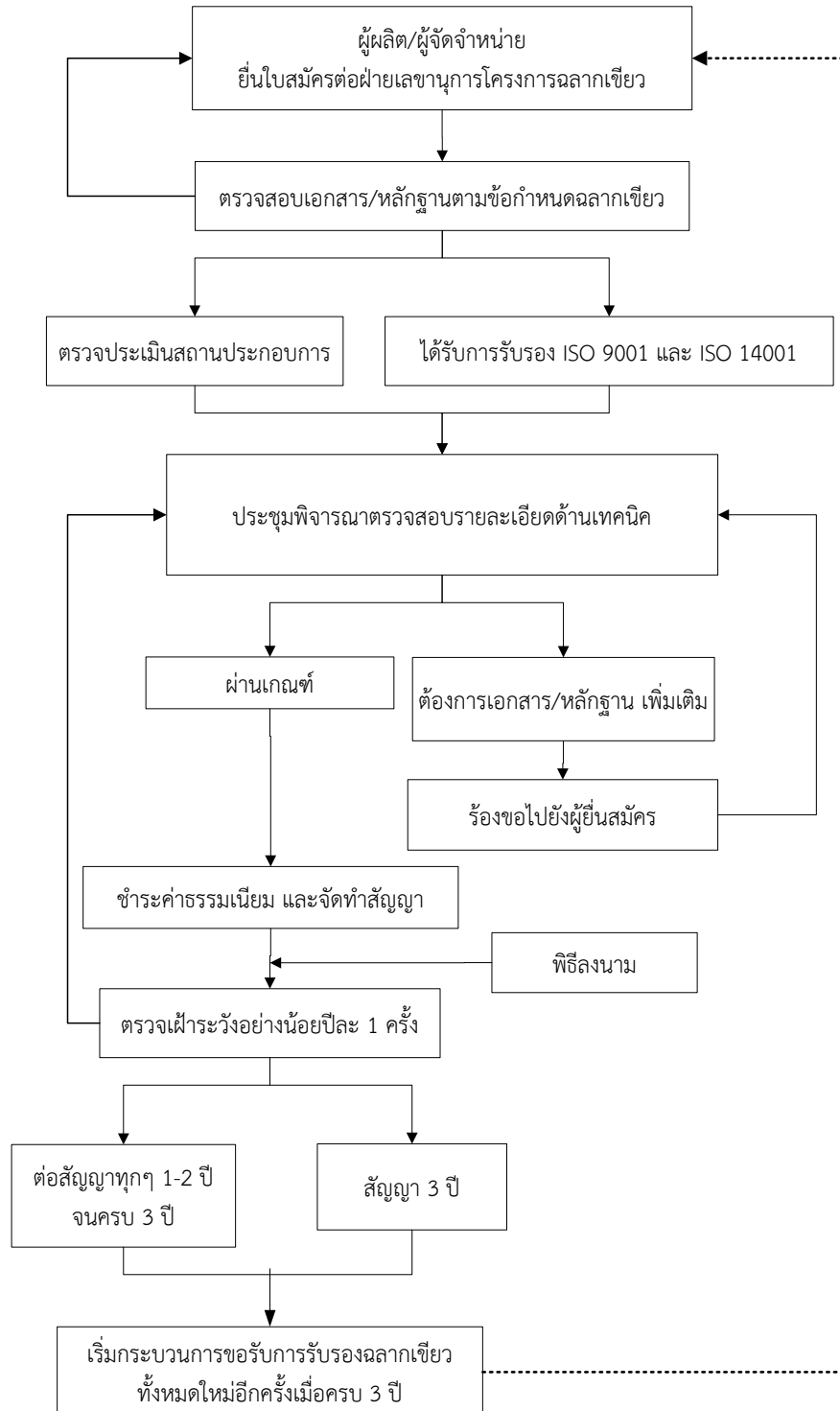
6.2 หนังสือรับรองว่าเป็นไปตามข้อกำหนดฉลากเขียว

6.2.1 ต้องมีอายุไม่เกิน 1 ปี นับถึงวันที่ยื่นขอการรับรองเครื่องหมายฉลากเขียว

6.2.2 ต้องลงนามโดยผู้มีอำนาจลงนามตามกฎหมาย และประทับตราสำคัญ (ถ้ามี)

ภาคผนวก

1. สรุปรูปขั้นตอนการให้การรับรองฉลากเขียว

รูปที่ 1 ขั้นตอนการให้การรับรองฉลากเขียว

2.ผลกระทบของบริการทำความสะอาดต่อสิ่งแวดล้อม

ผลกระทบของบริการทำความสะอาดต่อสิ่งแวดล้อม เมื่อพิจารณาตลอดวัฏจักรชีวิตของบริการทำความสะอาด (Life Cycle Consideration) (ตารางที่ 1) สามารถแบ่งได้เป็น 3 ระยะ คือ ก่อนการให้บริการ ระหว่างการให้บริการ หลังการให้บริการ

ตารางที่ 1 ผลกระทบเบื้องต้นของบริการทำความสะอาดต่อสิ่งแวดล้อม

ลักษณะปัญหาสิ่งแวดล้อม	วัฏจักรชีวิตของบริการทำความสะอาด		
	ก่อนการให้บริการ	ระหว่างการให้บริการ	หลังการให้บริการ
การใช้ทรัพยากร เช่น			
- วัตถุดิบ	○	X	×
- พลังงาน	○	X	×
- น้ำ	○	X	×
การเกิดวัตถุอันตราย	×	×	×
การปล่อยมลสารไปสู่			
- อากาศ	●*	●	×
- น้ำ	●*	X	×
- ดิน	●*	X	×
ขยะมูลฝอย/ของเสีย	●*	X	● ¹
ผลกระทบอื่นๆ	○ ⁴	X	×
ความปลอดภัย	×	●**	×

หมายเหตุ

- มีผลกระทบ ต้องพิจารณาในการออกข้อกำหนด
- มีผลกระทบ แต่ไม่รวมอยู่ในข้อกำหนด
- × ไม่เกี่ยวข้อง
- * มีข้อบังคับตามพระราชบัญญัติโรงงาน กระทรวงอุตสาหกรรม และ/หรือประกาศกระทรวงมหาดไทย
- ** มีข้อกำหนดตามมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม
 1. บรรจุภัณฑ์
 2. สารฟอร์มัลดีไฮด์
 3. โลหะหนัก
 4. กลิ่น

1 . ก่อนการให้บริการ

ในขั้นตอนก่อนการให้บริการ มีผลกระทบทางสิ่งแวดล้อม คือ ผลกระทบที่ทำความสะอาด เช่น สบู่ ผงซักฟอก น้ำยาทำความสะอาด เป็นต้น ซึ่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมที่สำคัญที่เกิดขึ้นในระหว่างการผลิตคือ การใช้ทรัพยากร เช่น น้ำ วัสดุดิบ และพลังงาน นอกจากนี้ ยังมีการปล่อยมลสารไปสู่ อากาศ น้ำและดิน เช่น สารฟอร์มาลดีไฮด์ และโลหะหนัก เป็นต้น ส่งผลกระทบต่อสิ่งมีชีวิตและห่วงโซ่อาหารในแหล่งน้ำและดิน ส่วนบรรจุภัณฑ์ที่บรรจุวัตถุดิบก็เป็นส่วนสำคัญที่ทำให้เกิดปัญหาขยะสู่สิ่งแวดล้อม นอกจากนี้กลิ่นจากสารเคมีในการผลิตยังมีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมบริเวณนั้นอีกด้วย

2. ระหว่างการให้บริการ

ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมในระหว่างการให้บริการ คือ การใช้ผลิตภัณฑ์ทำความสะอาด ซึ่งอาจมีการใช้สารเคมีในปริมาณไม่เหมาะสม ได้แก่ สารฟอร์มาลดีไฮด์ โลหะหนัก ซึ่งไอระเหยของสารทั้งสองชนิดอาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพของผู้ใช้งาน ดังนี้ ไอของฟอร์มาลดีไฮด์จะระคายตา จมูก และผิวหนัง ทำให้เป็นแผลหรือถึงขั้นตาบอด ถ้าสูดดมเข้าไปมาก ๆ จะทำให้น้ำท่วมปอด จนหายใจไม่ออก แน่นหน้าอก อาการเหล่านี้ อาจเกิดขึ้นหลายชั่วโมงหลังจากได้รับสารโดยไม่มีอาการเจ็บปวด หากได้รับปริมาณน้อยเป็นเวลานาน จะมีอาการไอและหายใจติดขัดเพราะหลอดลมอักเสบ เป็นต้น ส่วนโลหะหนัก เมื่อเข้าไปในสิ่งมีชีวิต จะไปรบกวนการทำงานของเซลล์โดย

1. ยับยั้งการทำงานของเอนไซม์บางชนิด
2. แทนที่โลหะสำคัญของ enzymes ทำให้เอนไซม์ทำงานได้น้อยลงหรือไม่ได้เลย
3. เปลี่ยนแปลงโครงสร้างของชีวโมเลกุล

3. หลังการให้บริการ

ในบริการทำความสะอาดนั้นจะมีการใช้ผลิตภัณฑ์ทำความสะอาด ซึ่งผลิตภัณฑ์ทำความสะอาดหลังการให้บริการส่วนใหญ่จะเป็นบรรจุภัณฑ์ที่เป็นพลาสติก เนื่องจากพลาสติกเป็นสารที่สลายตัวได้ยากไม่ว่าจะเป็นกระบวนการทางเคมี (เช่น การละลายน้ำ อิทธิพลของความร้อน แสงหรือสารเคมี) หรือกระบวนการทางกายภาพ (เช่น การสีก้อนโดยลม) หรือกระบวนการทางชีวภาพ (เช่น การย่อยสลายของแบคทีเรียหรือเชื้อรา) หากไม่มีการจัดเก็บขยะพลาสติกอย่างเหมาะสม จะก่อให้เกิดปัญหาการตกค้างของมูลฝอยจากพลาสติกในสิ่งแวดล้อม ดังนั้น ควรส่งเสริมให้มีการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ และส่งเสริมการคัดแยกขยะเพื่อนำไปสู่กระบวนการแปรใช้ใหม่

เอกสารอ้างอิง

กรมควบคุมมลพิษ, คู่มือการจัดซื้อจัดจ้างสินค้าและบริการที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม (ฉบับปรับปรุง).
 กรมควบคุมมลพิษ, คู่มือการจัดซื้อจัดจ้างสินค้าและบริการที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม (ฉบับปรับปรุง).
 กรมวิทยาศาสตร์บริการ, ประมวลสารสนเทศพร้อมใช้ “ผลิตภัณฑ์ทำความสะอาด (Cleaning Products)”, 2535.

ประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม. (2538). เรื่อง บัญชีรายชื่อวัตถุอันตราย.

พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2543.

รายชื่อวัตถุอันตรายในความรับผิดชอบของสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา (ตามบัญชี ก. และ
 บัญชี ข.

USA, Green Seal: GS-42 Commercial and institutional cleaning services, Second
 edition, 2011.

[cited 2012 Oct 3]. Available from:

http://www.il.mahidol.ac.th/emedial/ecology/chapter2/chapter2_airpolution11.htm